

Dřepěl jsem v útulný hospůdce, někde na konci světa a nasával příjemné teplo ze starýho krbu. Ono u dobrýho kafe a s kapkou vizoura pod vopaskem se dobře zapomíná na útrapy deštěm zmáčených cest. Plamen v krbu tiše praská tu svojí píseň a místní štamgasti nejsou z těch, co by se tuláků moc ptali. Venku se žení všichni čerti a jeden rád pustí chlupa za dobrý pití, kafe a ždibec toho "rodinnýho tepla", kterýho mají tihle tuláci tak málo. Hospodský naučenými pohyby rovnal umyté sklenice do regálu opatrně a tiše, aby nerušil tyto dřímající duše a já? Za malou chvíli se tu cítím jako doma, popíjím horký grog a oddávám se dávným vzpomínkám...

Je to už hezká řádka let a mě to připadá, jako by to bylo včera, když jsem tu seděl poprvé. Pamatuji si, jak jsem jako tramský mládě, kluk z města, nastoupil do vlaku s usárnou a ve vodřených džínách, koženým kabátě a s kloboukem vmáčklym hluboko do vočí. Na řemenu jsem měl dva věčně se vtekající malamuty, co vypadali jako divocí vlci a přes rameno pár doma vyrobených sněžnic.

Ve vyhřátým kupé jsem shovívavým hlasem zkušenýho zálesáka vykládal každému, kdo chtěl poslouchat, jak se spává ve sněhových závějích, co je to záhrab a hrobeček, a jak může člověk přežít v mrazivý, divoký přírodě. Cítil jsem kolem sebe pečlivě nastudovaný rozumy z knih Jacka Londa a bylo mi fajn. Vydal jsem se přeci na velkou zimní výpravu a už teď jsem se těšil, jak budu na osadě ve vyhřátým srubu básnit svojí hrdinnou story.

Cestující pozorně naslouchali, mladý holky kulily voči a ty starší se ťukaly na čelo. Proč? To mi začalo docházet až když krásně vyhřátej rychlík prosupěl Hanušovicema, kolem trati narostly hrozivý hřebeny kopců, po kterých se válely těžký olověný mraky plný nespádlého sněhu. Ale byl jsem plný odvahy. Měl jsem přeci dva opravdový severský hafany a Jack London mě jistě nenechá ve štychu.

Další ranou pro mé neochvějné sebevědomí byla přestupní stanice Lipová Lázně. Rychlík mě bezohledně vyplivl na peron s pečlivě vyšlapanými pěšinkami mezi haldami sněhu. Pochybnosti začaly nahlodávat mé odhodlané tramské srdce, ale rychle jsem na ně zapomněl v tlačnici o místa ve starým motoráku do Javorníku ve Slezsku. Usadil jsem se do posledního vagónu na zadní místa a náladu mi vrátil hezký výhled na koleje, které jsme za sebou nechávali.

Pochybnosti a obavy se vrátily hned, jak vlak vyrazil z nádraží. Nebezpečně vyhlízející zubaté hřebeny kopců se vmáčkly těsně na vlak, těžká mračna se srazila a zvolna začalo sněžit. Do

toho všeho přišel temný nemilosrdný soumrak. Míjeli jsme železniční zastávky utopené v haldách sněhu, sněhové jazyky závějí, jaké jsem v životě neviděl, hravě schovaly zahradní ploty i zaparkovaná auta a mně se do srdce začal vkrádat strach. V mé trampské dušičce se začalo rodit rozhodnutí: "Vyrazím prvním vlakem zpátky. Domů. Na srubu to nějak okecám!" Hned jsem začal v duchu vymýšlet příběh a kupu výmluv, jen aby se mi kluci na osadě nesmáli.

S těmito myšlenkami v hlavě jsem vystoupil na konečnou stanici, psi vyrazili z vagónu a s rozkoší zabořili tlamy do sněhu. Vymáchali se v tom třpytivým nadělení a začali šmejdít kolem, jestli snad nenajdou nějakýho psa k malé nezávazné bitce. Já se zatím snažil zjistit z mizerný poškrábaný tabule, kdy odtud jede nejbližší vlak nazpět.

Mašinfíra mezitím obrátil lokomotivu, výpravčí pískl na vodjezd a já v tu chvíli zjistil, že to byl poslední vlak, který se dnes odtud vypravil. Smutně jsem hleděl za dvojicí červených světel a do očí se mi draly slzy. Jako naschvál se zvedl silný vítr, co přiletěl odněkud z kopců, zvířil tenkou vrstvu sněhového prachu a začal mlátit s uvolněnou plechovou tabulí. Začala mě jímat hrůza a zmrzlé prsty na rukách volaly po teple. Hospoda byla má jediná spásná myšlenka. Dvojice svítících oken se na mě smála hned za nádražím a tak jsem ihned vyrazil směrem k ní.

Do šenku jsem vstoupil tiše a skromně. Sebevědomí a hrdost, se kterou jsem vyrazil na vandr jsem ztratil po cestě kdesi na kolejích a panickou hrůzu jsem zaplašil až čtvrtým grogem. Ukonejšil jsem strach a začal sprádat plány na nejbližších pár hodin. Oheň v krbu zatím vytrvale vyháněl svým teplem mráz z mých promrzlých údů. Hospodský líně leštil na pultu z nerezového plechu neviditelný flek a vtipkoval s několika dřevorubci, kteří se na cestě domů přišli trochu pobavit a zahnat žízeň. Byla to taková obyčejná podhorská hospůdka a hlavní bylo, že v ní bylo teplo.

Až teď jsem si pořádně prohlídl zarostlýho chlapíka, sedícího na druhém konci mýho stolu, kouřil dýmku a vyfukoval mraky smradlavého dýmu. Do očí mu padaly dlouhý neposlušný vlasy v barvě černé jak uhlí. Jeho oči na mě hleděly se zájmem a pochopením. Potom jsem si všiml propálený zalátaný krosny, která ležela v temném rohu místnosti. Přes krosnu ležela zelená bunda s vyšíváním domovenkou.

V mé duši vzplál plamínek naděje. Co takhle přilepit se na tohohle trempíka? Mé šance byly jistě větší než kdybych tu sám bloudil po kopcích. A on? Možná si přečetl beznaděj v mých očích nebo už dávno znal mé myšlenky. Zabafal z dýmky a kývl hlavou na okno směrem k horám...

"Máš strach hochu?" Nebyla to otázka, bylo to jen pouhé konstatování. Já jen polkl naprázdno a nejspíše kývl hlavou. Trochu jsem se styděl, ale myšlenka, že v horách nezmrznu, se mi zalíbila. Ten chlapík jen tak zabafal z dýmky, moudrýma očima přeletěl mou usárnu, sněžnice a zaparkovaný psi. Pak ke mě napřáhl ruku k pozdravu a já jako ve snu slyšel jeho hluboký konejšivý hlas, jak říká: "Neboj se hochu, ukážu ti hory. Říkají mi Zak." Chopil jsem se nabízené pravice a pramálo mi vadilo, že mi říká hochu. Tam u nás bych kvůli tomu rozpoutal peklo, ale tady v horách bylo všechno jinak a snad to byla i pravdu.

Tedy to byl můj první opravdový a nejkrásnější zimní vandr, jaký jsem kdy zažil. Zak uměl držet slovo a ukázal mi hory, dobře se vyznal v kopcích i v zimním táboření. Mrazivé a nebezpečné hory pro mne změnil v laskavé a krásné kopce s řadou hezkých míst, která si dodnes spojuju s krásnýma vzpomínkami.

Když jsme se po osmi dnech vandrování loučili, byl jsem plný vděku, ale Zak mé díky odmítl rázným mávnutím ruky. Vážně si mě prohlídl těma svýma moudrýma očima a řekl: "Chlapče, teď se vyznáš v horách a bez obav se v nich můžeš toulat. Můžeš je taky ukázat dalším tulákům. Ber to ode mne jako dárek, který budeš muset jednou někomu předat dál. Tomu, kdo to bude potřebovat."

Na Zakova slova jsem nikdy nezapomněl, i když jsem za ty roky prošel několik hor, krajů a zemí. A jeho dar? Ten dodnes s chutí a rád vracím těm, kteří o něj stojí.

Ze vzpomínek mě vytrhlo houknutí vlaku. Byl to šichtový spoj, který přivezl chlapy z odpolední šichty. Ten samý hospodský, jen o jedenáct let starší, přede mne postavil další grog, na cejch připsal už kdovíkolikátou čárku. Mezitím se do lokálu vmáčklo pár robustních chlapíků. Byli to místní dřevorubci a dělníci z pily. Tropili spoustu kraválu, dupali, plácali se po rukávech teplých kabátů a sklepávali na podlahu spoustu sněhu. Hospodský navyklým pohybem natočil příslušné množství piv a bručel nedbale další a další pozdravy novým příchozím.

Tu na druhém konci mého stolu vrzla židle. Nevěřicně jsem zamrkal užaslýma očima. Naproti mě se usadil klučina v ošumtělém betldresu a objednával si čaj s rumem. Nervózně mačkal v rukách baret a vylekanýma očima těkal po hospodě. U nohou mu ležel zelený pingl a vedle něj ležel vztekle naježenej chlupáč neurčitý rasy. Hospodský přinesl čaj a klučinovy promrzlé ruce se přimáčkly k horkému hrnku, jakoby ho již nikdy nechtěly pustit. Jeho ustarané modré oči plné obav a zmatku, ale i naděje se připíchly k domovence našité na mým starým kletru.

Nekteré dary se musí vracet - Trapsavec 2004

Napsal uživatel Pavel Čejen Sadil
Pátek, 22 Říjen 2004 04:00

"Tohle přece není možný!" letí mi hlavou. Tohle musí být alkoholová halucinace z té spousty grogu, co jsem tu vypil. V rozpacích zaměstnávám své ruce balením cigára. Starý dobrý zapalovač R.A.F. hodí plamen, jakoby ani nebyl padesát let starý a zabafám z retka. Skrz mrak dýmu čtu v trampíkově mladé tváři nevyslovenou otázku. V tu chvíli užasnu dnes již podruhé, když slyším svůj vlastní hlas, jak říká: "Máš strach, hochu?"

Čas jakoby se rozběhl rok po roce zpátky někam do minulosti. Tu kývnu hlavou skrz ušmudlanou záclonu a okno až někam k zasněženým vrcholům Rychlebských hor. Bavím se jeho rozpaky a narůstající radostí...

"Neboj se hochu, ukážu ti hory. Říkají mi Čejen."

Povídka byla oceněna 3. místem v kategorii "próza nad 23 let" - Trapsavec 2004